

אף אחד כבר לא רוצה להיות רואה חשבון

חשבונאות יורם עדן

צב היה שונה לחלוטין: מאות סטודנטים שסיימו את לימודיהם בחשבונאות לא היו יכולים למצוא מקום להתמחות בו. יוזמות של חלק מראשי החוג גים לחשבונאות, שביקשו לפתור את הבעיה על ידי הרחבת מקומות העבודה שבהם ניתן להתמחות, צלחו רק באופן חלקי. העמדה הרשמית של לשכת רואי החשבון בישראל ושל מועצת רואי החשבון היתה שאין כל הצדקה לחרוג מהנהלים הקיימים, שכן "השוק יתקן את עצמו".

ואכן, השוק תיקן את עצמו והפנים את המסר – חלה ירידה דרמטית במספר הנרשמים ללימודי חשבונאות. ירידה זו בביקוש לא התבטאה מיד בשוק העבודה, שכן במחסנית היו עוד המחזורים הגדולים יחסית של תלמידי השנים ב', ג' וד'. אולם לאחר תקופה של כמה שנים נוצל המאגר, והחל להסתמן מחסור במתמחים.

הירידה בביקוש ללימודי חשבונאות השפיעה גם על הביקוש ללימודי תחומים משיקים, כמו כלכלה ומינהל עסקים. חלק מהמוסדות האקדמיים נאלצו להוריד באופן משמעותי את תנאי

הקבלה ללימודי חשבונאות, אך גילו שהמהלך רק חיזק את הנטייה של סטודנטים בעלי נתוני הקיבלה גבוהים להעדיף לימודים בעלי אוריינטציה טכנולוגית על פני חשבונאות. הנה כי כן, המדי שבר המסתמן כיום בשוק ראיית החשבון, מקורו בתהליכים שהחלו לפני כחמש שנים ואין לקי שור אותן, כמו שרבים וטובים מתפתים לעשות, באירועים נקודתיים שחלו בבחינות המועצה בשנה האחרונה.

אז מה ניתן לעשות כדי לפתור את המשבר? יש כמובן להבין כי את התוצאות של הצעדים שיינקטו היום – נראה רק עוד כחמש שנים. אבל מדיניות של שב ואל תעשה אינה נכונה. פתרון משבר שפרץ בשל קשיים בשוק העבודה, חייב להתחיל בשוק העבודה. אם ראי שי המשרדים חפצי חיים, עליהם לגרום לכך שתקופת ההתמחות במשרדים שלהם תתפש כתקופה מאתגרת ומתגמלת. הטיעון הרווח הוא שבשל שכר הטרחה הנמוך יחסית המי שולם בגין שירותי ביקורת, לא ניתן לשפר

בלשכה חשבו ש"השוק יתקן את עצמו". כך אכן קרה, רק שהתיקון היה ירידה דרמטית בנרשמים ללימודי חשבונאות

את תנאי המתמחים. אבל בטיעון זה יש משום כשל פנימי: אם שכר הטרחה הנגבה הינו נמוך ואינו ראוי, מדוע אנו מצפים שסטודנטים נו ספים יבחרו במקצוע שאינו מתגמל? מעבר לכך, אתגר וסיפוק במקום העבודה אינם נובעים אך ורק מגובה השכר המשולם.

כמקביל, יש מקום לשירור מערכות גם בתחום הלימודים האקדמיים בחשבונאות. למרי בה הצער, אנו עדים כיום למצב שבו תוכניות הלימוד במוסדות האקדמיים משועברות לטובת הצלחה בבחינות המועצה, ולניוון כל התחומים שאינם נכללים בהן. לימודי החשבונאות הפכו לקשים יותר, אך פחות מגוונים ומאתגרים. כדאי להעמיק את השימוש בטכנולוגיות מידע, ולחזק את התשתית האקדמית של הלימודים.

גם מתכונת הבחינות הסופיות של מועצת רואי החשבון חייבת להשתנות ולהתאים לסביבת העבודה של רואה החשבון כיום. בהקשר זה יש לציין בחיוב את ההחלטה העקרונית שהתקבלה לעבור לבחינות שפתרון יהיה מול מחשב, כמו שנהוג מזה שנות דור בארה"ב ובקנדה. יש רק לקוות שמועצת רואי חשבון תהיה נחושה ועקבית ביישום החלטה זו.

פרופ' עדן הוא ראש החוג לכלכלה וחשבונאות במכללה האקדמית הדסה ירושלים

סטודנטים במבחן צילום: ניר כפרי

את התוצאות נראה בעתיד השינויים בלימודי ראיית חשבון

עלות הסמסטר הנוסף תהיה מחצית מזאת של שנה אקדמית – 6,000 שקל

משך לימודי התואר יתארך משישה לשבעה סמסטרים (שלוש שנים וחצי)

שנת ההשלמה, שעלותה 25-22 אלף שקל, תבוטל

הסילבוס יעודכן לאתגרים החדשים, ויתאפיין בפחות שינוי ויותר ניתוח

פטור התואר ייתן פטור מ-12 בחינות מתוך 14

הוות"ת תסבסד את הסמסטר הנוסף עבור הסטודנטים